

POLSKIE MORSKIE FARMY WIATROWE

WĘZŁOWE PROBLEMY PRAWNE

STAN PRAWNY: 22.06.2021

RADCA PRAWNY MATEUSZ ROMOWICZ

LOKALIZACJA POLSKICH MFW

Mapa przedstawiająca lokalizację MFW spółki Polenergia S.A./Equinor.

Źródło: <https://www.baltyk3.pl>

- **Morska Farma Wiatrowa** jest instalacją stanowiącą wyodrębniony zespół urządzeń służących do wytwarzania energii, w skład którego wchodzi jedna lub więcej morskich turbin wiatrowych, sieć średniego napięcia wraz ze stacjami elektroenergetycznymi zlokalizowanymi na morzu (art. 3 pkt 3 ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych z dnia 17 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 234))
- Lokalizacja pierwszych polskich MFW została ustalona w odległości **23-37 km w linii prostej od linii brzegowej RP.**
- Powyższa lokalizacja, często błędnie określana jest wyłączną strefą ekonomiczną - w istocie to **strefa przyległa.**
- Powierzchnia poszczególnych inwestycji wynikająca z pozwoleń lokalizacyjnych dot. polskich MFW:

(Bałtyk II – 122 km², Bałtyk III – 119,52 km², Baltica 3 – 131 km²,

Baltic Power – 131 km²)

POLSKIE MFW W STREFIE PRZYLEGŁEJ

- Zgodnie z art.33.1 Konwencji Jamajskiej: W strefie przyległej do swojego morza terytorialnego, zwanej strefą przyległą, państwo nadbrzeżne może wykonywać kontrolę konieczną do: zapobiegania naruszaniu jego ustaw i innych przepisów celnych, skarbowych, imigracyjnych lub sanitarnych na jego terytorium lub morzu terytorialnym; karania naruszeń takich ustaw i innych przepisów, dokonanych na jego terytorium lub morzu terytorialnym.
- Zgodnie z art. 33.2 ww. Konwencji: Strefa przyległa nie może sięgać dalej niż 24 mile morskie od linii podstawowych, od których mierzy się szerokość morza terytorialnego.
- Strefa przyległa jest częścią wyłącznej strefy ekonomicznej Polski. Sięga ona do ok. 44,5 km od linii brzegowej RP.
- Zgodnie z art. 22 Ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dnia 21 marca 1991 r. Rzeczpospolita Polska ma wyłączne prawo wnoszenia, udzielania pozwoleń na wnoszenie i wykorzystywanie w wyłącznej strefie ekonomicznej sztucznych wysp, wszelkiego rodzaju konstrukcji i urządzeń przeznaczonych do przeprowadzania badań naukowych, rozpoznawania lub eksploatacji zasobów, jak również w odniesieniu do innych przedsięwzięć w zakresie gospodarczego badania i eksploatacji wyłącznej strefy ekonomicznej, w szczególności wykorzystania w celach energetycznych wody, prądów morskich i wiatru. Dodatkowo wszystkie wskazane powyżej konstrukcje podlegają prawu polskiemu.

POLSKIE MFW, A STREFY BEZPIECZEŃSTWA

- Pomimo że MFW będą znajdowały się poza terytorium lądowym RP, będą objęte polskim władztwem.
- **Strefy bezpieczeństwa-** Zgodnie z art. 24 Ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, wokół sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń lub ich zespołów, rozumianych jako grupa sztucznych wysp, konstrukcji lub urządzeń znajdujących się od siebie nie dalej niż 1000 m, właściwy dyrektor urzędu morskiego może, w drodze zarządzenia, ustanowić strefy bezpieczeństwa, dostosowane do rodzaju i przeznaczenia sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń lub ich zespołów, sięgające nie dalej niż 500 m od każdego punktu ich zewnętrznej krawędzi, chyba że inny zasięg strefy jest dozwolony przez powszechnie przyjęte standardy międzynarodowe lub zalecony przez właściwą organizację międzynarodową.
- Zgodnie z ww. ustawą, polskie MFW będą budowane i eksploatowane z zachowaniem bezpieczeństwa żeglugi, funkcjonowania systemów łączności, bezpieczeństwa morskiego, ochrony granicy państwowej na morzu oraz obronności państwa, jak również ochrony środowiska morskiego.
- W celu spełnienia ww. wymagań ustawowych nałożono na wytwórcę energii, w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych, obowiązek zapewnienia, jeszcze przed złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę MFW, ekspertyz określających wpływ morskiej farmy wiatrowej na przedstawione powyżej obszary związane z bezpieczeństwem morskim.

POLSKIE MFW, A OBRONNOŚĆ

- Ustawa o bezpieczeństwie morskim dopuszcza sytuację, w której w wyniku przedstawionych ekspertyz (ekspertyzy wydają: minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, minister obrony w porozumieniu z minister spraw wewnętrznych) istnieje konieczność instalacji urządzeń niezbędnych z punktu widzenia obronności lub bezpieczeństwa państwa, w tym ochrony granicy państwowej na morzu.
- Brak przepisów wykonawczych, które stanowiłyby podstawę do wydania ww. ekspertyz.
- W takiej sytuacji określone elementy MFW lub zespołu urządzeń udostępnia się bez wynagrodzenia jednostkom organizacyjnym podlegającym Ministrowi Obrony Narodowej oraz ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, jeżeli jest to niezbędne do wykonywania zadań tych jednostek lub w celu instalacji urządzeń służących wykonywaniu tych zadań.
- Podobnie uregulowano w ww. akcie prawnym kwestie dotyczące SAR.

SIŁY MORSKIE RP, A MFW

Niestety Siły Morskie RP są bardzo rozczłonkowane:

- **Marynarka Wojenna RP-nigdy nie pełni funkcji policyjnych;**
- **Morskie jednostki działań specjalnych;**
- **Straż Graniczna;**
- **Terenowe organy administracji morskiej;**
- **Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego;**
- **Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR);**
- **Służba Celno-Skarbowa;**
- **Policja wodna -która w środowisku morskim realizuje zadania związane z ochroną bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz do utrzymywaniem bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania (**UWAGA: tylko na morskich wodach wewnętrznych**).**

POLSKA STRAŻ WYBRZEŻA

- BRAKUJE JEDNOLITEJ SŁUŻBY, KTÓRA SPRAWNIE I EFEKTYWNIE CHRONIŁABY POLSKIE MFW
- POLSKA POLICJA MORSKA JAKO JEDYNY ORGAN ŚCIGANIA PRZESTĘPSTW NIE MA KOMPETENCJI USTAWOWYCH I SPRZĘTU POZWALAJĄCEGO JEJ WYKONYWANIE WW. ZADAŃ W LOKALIZACJACH , W KTÓRYCH MAJĄ POWSTAĆ POLSKIE MFW.

KILKA WAŻNYCH ASPEKTÓW PRAWNYCH DOT. MFW

- Jurysdykcja i prawo właściwe- należy rozważyć zmianę k.p.c.-spory dotyczące wszelkich kwestii związanych pośrednio i bezpośrednio z polskimi MFW powinny być rozpatrywane tylko i wyłącznie na prawie polskim i przez sądy polskie (efektywna ochrona prawna local content);
- Ochrona mienia - należy zastanowić się na ile ewentualny sabotaż gospodarczy mógłby zagrozić bezpieczeństwu energetycznemu RP;
- Prywatna ochrona – czy do ochrony MFW powinny być wykorzystywane prywatne firmy ochroniarskie? Jeśli tak, to należy bezwzględnie ustanowić określone wymogi, a najlepiej licencjonować takie firmy odrębnie;
- Odpowiedzialność inwestora – decyzja środowiskowa a niewybuchy;
- Umowy o serwisowanie MFW- local content, jurysdykcja i prawo polskie;
- Ustawa o pracy na morzu- relatywnie niskie odszkodowania dla personelu pracującego na/przy MFW.

GŁÓWNE PROBLEMY PRAWNE POLSKICH MFW

- Przeszkody faktyczne, które mogą całkowicie zablokować budowę Polskich MFW (niewybuchy, składowiska odpadów chemicznych lub broni chemicznej na dnie Morza Bałtyckiego) - brak zdecydowanych działań legislacyjnych i faktycznych w tym zakresie;
- Local Content- brak koordynatora, zamówienia sektorowe (amerykański Jones Act jako wzór, zamówienia będą obejmować 90% komponentów MFW z Chin);
- Brak efektywnej służby mogącej zabezpieczyć MFW- np. policja wodna nie działa w strefie przyległej, działa tylko na morskich wodach wewnętrznych;
- Polska MFW jako infrastruktura krytyczna, której bezpieczeństwo będzie miało wpływ na bezpieczeństwo energetyczne RP;
- Brak niezbędnych przepisów umożliwiających uzyskanie **pozwolenia na budowę polskiej MFW**;
- Ustawa o promocji energii elektrycznej – to dopiero początek drogi;
- MFW jako przeszkoda nawigacyjna;
- Brak nowoczesnego polskiego rejestru statków.

THE END

